

EURÓPSKY KÓDEX ORGANIZOVANIA ZÚČTOVANIA A VYROVNANIA

7. 11. 2006

I. Úvodné poznámky

1. Dolupodpísané Organizácie zabezpečujú služby v oblasti obchodovania s cennými papiermi a služby po obchodovaní („post-trading services“). Spoločným cieľom Organizácií, ktoré podpisujú tento Kódex, je vytvoriť silný európsky kapitálový trh a poskytnúť investorom možnosť obchodovania s ktorýmkoľvek európskymi cennými papiermi - domácimi aj zahraničnými - v konzistentnom, koherentnom a efektívnom európskom rámci. Konečným cieľom je zabezpečiť pre účastníkov trhu slobodu výberu preferovaného poskytovateľa služieb, a to oddelene pre každú časť transakčného reťazca (obchodovanie, zúčtovanie, vyrovnanie) a vytvoriť také podmienky pre transakcie medzi členskými štátmi EÚ, aby sa koncept „cezhraničného obchodovania“ stal nadbytočným. Organizácie zastupuje Európska federácia búrz (FESE), Európska asociácia zúčtovacích domov (EACH) a Európska asociácia centrálnych depozitárov cenných papierov (ECSDA).
2. Organizácie sa usilujú o dosiahnutie vyššej efektívnosti a integrácie v Európe. Za týmto cieľom sa dobrovoľne zaväzujú, že budú plniť ustanovenia tohto Kódexu a budú dodržiavať zásady v oblasti poskytovania služieb po obchodovaní s majetkovými cennými papiermi. Niektoré Organizácie sú si vedomé toho, že pred podpísaním Kódexu a/alebo implementáciou niektorých jeho ustanovení budú potrebovať súhlas dozorného orgánu.
3. Za účelom dosiahnutia týchto cieľov Organizácie vítajú transparentnosť cien, slobodu výberu pre obchodníkov a zlepšovanie otvoreného a transparentného prístupu k službám po obchodovaní (post-trading services), s cieľom dosiahnutia vyššej miery vzájomnej súčinnosti. Po podpísaní Kódexu Organizácie okrem toho plánujú vytvorenie spoločnej kancelárie (project office), ktorej úlohou bude pomoc Organizáciám s implementáciou Kódexu.
4. Organizácie berú na vedomie, že Európska komisia plánuje navrhnúť Organizáciám ďalšie rozšírenie Kódexu po tom, ako tento vstúpi do platnosti. Organizácie potom zvažia rozšírenie samoregulačného prístupu na ďalšie typy investícií a poskytovateľov služieb, ako aj akékoľvek odlišné ustanovenia Kódexu, ktoré by sa mohli týkať takýchto druhov investícií a poskytovateľov služieb. Toto prehodnotenie sa uskutoční v čase implementácie Smernice o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFID - Markets in Financial Instruments Directive). Pred prehodnotením však môžu Organizácie na základe vlastného rozhodnutia aplikovať všetky, resp. len niektoré ustanovenia Kódexu na iné nástroje.

5. Organizácie sú ochotné iniciovať etapovú implementáciu tohto Kódexu podľa nasledovného harmonogramu:
  - § Aplikovanie cenovej transparentnosti, v zmysle zásad uvedených v III. časti, do 31. 12. 2006.
  - § Vytvorenie podmienok pre prístup a vzájomú súčinnosť do 30. 6. 2007, v zmysle zásad uvedených v IV. časti.
  - § Nepodmieňovanie služieb a implementácia oddeleného účtovníctva k 1. 1. 2008, v zmysle zásad obsiahnutých v V. časti.

6. Ciele tohto Kódexu zdieľajú Organizácie s Európskou komisiou, Európskym systémom centrálnych bánk (ESCB) a inými národnými bankami, Výborom európskych regulátorov cenných papierov (CESR), vládami krajín a regulátormi, ako aj účastníkmi trhu. Organizácie sú presvedčené o tom, že pre splnenie cieľov obsiahnutých v Kódexe je potrebné vyvinúť spoločné úsilie. Niektoré iniciatívy smerujúce k plneniu týchto úloh už boli zrealizované. Organizácie berú na vedomie, že Komisia je oboznámená s iniciatívou „TARGET2-Securities“ a bude vyhodnocovať jej dopad na Kódex. Tzv. Giovanniniho skupina (zastupujúca Európsku komisiu) vymenovala 15 technických, právnych a daňových prekážok, ktoré sú hlavnou príčinou pretrvávajúcej neefektívnosti a fragmentácie európskych kapitálových trhov. Samotný sektor kapitálových trhov podstatnou mierou prispel k identifikovaniu týchto prekážok v rámci konzultačného procesu, ktorý naštartovala Európska komisia v roku 2002, a hrá aktívnu úlohu aj pri ich eliminácii. Ako ďalej zdôrazňujú, nevyhnutnou podmienkou pre dosiahnutie úplnej vzájomnej súčinnosti v poskytovaní cezhraničných služieb po obchodovaní (post-trading services) je odstránenie zostávajúcich prekážok vymenovaných Giovanniniho skupinou. Preto apelujú na celoeurópske orgány ako aj jednotlivé krajiny, aby pokračovali v aktivitách smerujúcich k eliminácii právnych a daňových prekážok a podporili konvergenciu v oblasti dohľadu, za účelom maximálneho využitia potenciálu Kódexu.

II. Rozsah pôsobnosti

7. Tento Kódex predstavuje dobrovoľný záväzok dolupodpísaných Organizácií. Kódex pokrýva oblasť aktivít po obchodovaní (post-trading activities) s majetkovými cennými papiermi v Európe. Kódex zahŕňa poskytovanie týchto služieb:
  - § Zúčtovacie služby a zúčtovacie služby centrálnej protistrany, poskytované zúčtovacími domami, centrálnymi protistranami a prípadne aj centrálnymi depozitármi cenných papierov.
  - § Služby vyrovnania a úschovy, poskytované stranami, ktoré ponúkajú emitentom služby centrálného depozitára cenných papierov.

§ Niektoré časti Kódexu sa prirodzene vzťahujú aj na obchodné aktivity.

§ Pokiaľ sa niektoré časti Kódexu vzťahujú na obchodné aktivity a aktivity vykonávané po obchodovaní (post-trading activities), všetci poskytovatelia vykonávajúci podobné aktivity - bez ohľadu na to či spadajú pod dolupodpísané Organizácie - by mali v zásade dodržiavať tento Kódex z dôvodu zabezpečenia rovnakých podmienok u všetkých organizátorov trhu.

III. Cenová transparentnosť

Ciele

8. Organizácie sú presvedčené o tom, že cenová transparentnosť je nevyhnutným predpokladom pre integráciu európskych kapitálových trhov a vítajú opatrenia v tomto smere. Aby podporili súčasne individuálne aktivity zamerané na zvýšenie cenovej transparentnosti, Organizácie sa zhodujú na nasledovných cieľoch:

§ Pomôcť zákazníkom pochopiť služby, ktoré im budú poskytované a porozumieť cenám, ktoré budú musieť za tieto služby uhradiť, vrátane ponúk na zľavy.

§ Uľahčiť porovnanie cien a služieb a umožniť zákazníkom, aby uviedli do súladu ex-post fakturáciu svojich obchodných tokov s publikovanými cenami a poskytovanými službami.

Rozsah

9. Nasledovné zásady sa budú vzťahovať na všetky Organizácie a na všetky ceny, ktoré si účtujú, vrátane:

§ jednorázových a pravidelných poplatkov (napr. za členstvo a pripojenie),

§ cien za služby súvisiace s transakciami (napr. za obchodovanie, zúčtovanie a vyrovnanie),

§ cien za služby súvisiace s úschovou cenných papierov, a

§ cien za dodatočné služby zákazníkom.

Navrhované opatrenia ohľadom zverejňovania – identifikácie poskytovaných služieb a všeobecne aplikovateľných cien

10. Každá Organizácia súhlasí so zverejnením:

§ Všetkých ponúkaných služieb a ich príslušných cien, vrátane platných podmienok a požiadaviek.

§ Všetkých poskytovaných zliav a zrážok ako aj platných kritérií pre ich poskytnutie.

§ Príkladov, ktoré vysvetľujú ceny, ako aj zľavy a zrážky poskytované

pre jednotlivé typy zákazníkov alebo skupiny zákazníkov,

- § Všetky informácie budú prístupné na dobre viditeľnom mieste na web stránkach Organizácií.

Ceny a služby

11. Publikované cenníky budú obsahovať všetky služby a ceny, stručný popis každej služby a relevantnú cenovú bázu. Organizácie súhlasia s uplatnením zverejneného cenníka.

Zľavy a zrážky

12. Pre účely tohto dokumentu, „zľavy“ znamená cenové redukcie aplikovateľné ex ante na zverejnené ceny (ďalej "zľavy").
13. „Zrážky“ znamená cenové redukcie, ktoré sa uplatňujú ex post na kumulatívnu čiastku, faktúrovanú alebo uhradenú v určitom čase (ďalej "zrážky"). Keďže tieto by mohli podliehať dodatočnému schváleniu orgánmi jednotlivých Organizácií, nemusí byť vždy možné stanoviť presnú sumu alebo percentuálnu časť vopred. Mala by sa však vopred zverejniť existencia takýchto metód a relevantné finančné údaje by mali byť publikované po získaní súhlasu orgánov.

Kritériá pre prístup k zľavám a zrážkam

14. Cenové redukcie aplikovateľné na každého zákazníka, ktorý spĺňa špecifické kritériá, ("Programy zliav a zrážok") budú zverejnené spolu s príslušnými cenníkmi a platnými kritériami pre ich poskytnutie. Organizácie na požiadanie poskytnú informácie o tom, ako sú tieto Programy zliav a zrážok uplatňované na zákazníkov.

Príklady cien

15. Organizácie zverejnia príklady cien, ktoré uľahčia porovnanie jednotlivých ponúk a umožnia zákazníkovi predvídať cenu, ktorú budú platiť za používanie služieb. Súčasťou týchto príkladov budú celkové poplatky, ktoré bude musieť zákazník Organizácii uhradiť za účelom získania služby (napr. vrátane variabilných poplatkov za vykonanie typickej transakcie na príslušných systémoch, vrátane poplatkov za služby a aktivity nevyhnutne spojené s takouto transakciou, ako aj celkové poplatky za získanie a udržanie štatútu zákazníka).

Porovnateľnosť cien

16. Organizácie sa zaväzujú ďalej rozvíjať porovnateľnosť cien v rámci každého segmentu hodnotového reťazca.
17. Horeuvedené opatrenia, zamerané na cenovú transparentnosť, umožnia užívateľom porovnávať ceny na individuálnej báze do 1. januára 2007.
18. Európska komisia oznámila, že bude realizovať štúdiu o službách po

obchodovaní (post-trade services). Organizácie vítajú objektívne a transparentné metódy cenových porovnaní a preto chcú prispieť k úspechu tejto štúdie. Organizácie by mali aktívne spolupracovať s externou štúdiou o cenách, ktorú iniciovala Komisia, a poskytnúť jej svoju podporu.

Zosúladenie fakturácie

19. Ex post informácie budú poskytované zákazníkom, takže títo budú môcť uviesť do súladu skutočné faktúry so svojimi aktivitami a zverejnenými cenníkmi za poskytované služby. Organizácie na požiadanie poskytnú spolu s faktúrou svojim zákazníkom také informácie, ktoré umožnia zosúladiť faktúrovanú čiastku so zverejnenými cenníkmi a poskytnutými službami, vrátane:

§ rozpisu celkovej čiastky faktúrovanej za poskytnuté služby, a

§ výšky alebo objemu príslušnej základne pre výpočet ceny (napr. počet zadaných objednávok, počet transakcií, zobchodovaný objem, počet zúčtovaných transakcií, počet príkazov na vyrovanie).

IV. Prístup a súčinnosť

Súčasný stav

20. Smernica o trhoch s investičnými nástrojmi (MiFID) už udelila niektoré prístupové práva regulovaným trhom a investičným firmám v oblasti po obchodovaní (post-trade area); cieľom Kódexu nie je sponchybňovať tieto práva. Konkrétne v článkoch 34 a 46, smernica MiFID udeľuje tieto prístupové práva:

- právo účastníka trhu na diaľkový prístup k zahraničnej centrálnej protistrane a/alebo zahraničnému centrálnemu depozitárovi
- právo účastníkov trhu vybrať si miesto pre vyrovanie svojich obchodov (s výnimkou centrálnej protistrany pre zúčtovanie) za predpokladu, že existujú prepojenia medzi regulovaným trhom a daným subjektom
- právo regulovaných trhov vybrať si konkrétnu centrálnu protistranu pre zúčtovanie a/alebo centrálny depozitár cenných papierov pre zúčtovanie a vyrovanie svojich transakcií.

Všeobecné ustanovenia

21. Kódex sa zaoberá rozšírením týchto zásad na ďalšie vzťahy v sektore zúčtovania a vyrovnania, hlavne však vzťahy medzi infraštruktúrami.
22. Organizácie z členského štátu by mali mať prístup k Organizáciám v tom istom, ako aj inom členskom štáte, a reagujúce Organizácie by mali takýto prístup zabezpečiť v súlade s podmienkami a metódami opísanými v tomto odseku.

23. Ide konkrétne o tieto druhy prístupu:
- centrálne protistrany zúčtovania by mali mať prístup k iným centrálnym protistranám zúčtovania
  - centrálne protistrany zúčtovania by mali mať prístup k centrálnym depozitárom cenných papierov
  - centrálne depozitáre cenných papierov by mali mať prístup k iným centrálnym depozitárom CP
  - centrálne protistrany zúčtovania a centrálne depozitáre CP by mali mať prístup k transakčným kanálom v miestach obchodovania
  - centrálne depozitáre CP by mali mať prístup k transakčným kanálom v centrálnych protistranách zúčtovania
  - miesto obchodovania by malo mať prístup k centrálnemu depozitárovi CP a/alebo centrálnej protistrane zúčtovania za účelom svojich aktivít po obchodovaní (post-trading activities).

Prístup a súčinnosť

24. Pre účely tohto Kódexu sa pod „prístupom“ chápe nasledovný stav:
- i. Organizácia (centrálne protistrana zúčtovania alebo centrálny depozitár CP) je štandardným účastníkom v inej Organizácii (“štandardný jednostranný prístup”);
  - ii. Organizácia (centrálne protistrana zúčtovania alebo centrálny depozitár CP) je účastníkom v inej Organizácii a okrem toho, niektoré časti služby ponúkané žiadateľovi sú prispôbené t.j. kustomizované (“prispôbený jednostranný prístup”);
  - iii. Prístup Organizácie (centrálnej protistrany zúčtovania alebo centrálného depozitára CP) k transakčnému kanálu od inej Organizácie (“prístup k transakčnému kanálu”).
25. "Súčinnosť" znamená pokročilé formy vzťahov medzi Organizáciami, v rámci ktorých sa Organizácia nepripája k existujúcej štandardnej ponuke služieb iných Organizácií, ale kde sa Organizácie dohodnú na vytvorení prispôbených (t.j. kustomizovaných) riešení. Jedným z cieľov súčinnosti bude poskytnúť zákazníkovi takú službu, aby mali možnosť výberu poskytovateľa služieb. Takáto dohoda bude vyžadovať od Organizácií ďalšie kroky v oblasti technického rozvoja.

Prístup: podmienky a postup

26. Požiadavky na prístup budú závisieť od zváženia daného obchodného prípadu len u Organizácie zadávajúcej požiadavku.
27. Štandardný jednostranný prístup a prístup k transakčnému kanálu budú poskytované na nediskriminačnej cenovej báze. Za každú prispôbenú (kustomizovanú) časť štandardného jednostranného prístupu alebo prístupu k transakčnému kanálu by mala platiť Organizácia požadujúca prístup ako za dodatočnú službu, pokiaľ sa strany nedohodnú inak.

28. Prístup by sa mal udeľovať na základe nediskriminačných a transparentných kritérií a cien.
29. Požiadavky na prístup by mali byť promptne vybavované.
30. Proces, v rámci ktorého sa budú vybavovať požiadavky na prístup, by mal byť dostupný verejnosti.
31. Zamietnutie prístupu by malo vychádzať len z rizikových kritérií alebo z výnimiek z prístupových práv, ako je uvedené v smernici MiFID. Malo by byť podané písomné zdôvodnenie a urýchlene zaslané Organizácii, ktorá zadala požiadavku.
32. Pre prípad sporov sa dolupodpísané Organizácie zaväzujú urýchlene urovnať takéto spory.
33. V prípade potenciálneho sporu sa vytvorí sprostredkovací mechanizmus.
34. Organizácia, ktorá žiada o prístup k inej Organizácii by mala v zásade spĺňať právne, finančné a regulačné dohody vzťahujúce sa na prijímajúcu Organizáciu.

Súčinnosť: podmienky a postup

35. Vytvorenie súčinnosti závisí od daného obchodného prípadu zainteresovaných subjektov, ako aj od primeranej kontroly rizika.
36. Pre dosiahnutie takejto optimálnej formy je potrebné, aby obe Organizácie usilujúce o súčinnosť, ako aj relevantní investori a v prvom rade regulátori, mali právomoc zvoliť si formu súčinnosti a neboli obmedzovaní v návrhoch riešení.
37. Preto sa Organizácie usilujúce o súčinnosť zaväzujú k nasledovnému:
  - § Ak Organizácia obdrží návrh na súčinnosť, urýchlene začne viesť rozhovory s navrhujúcou Organizáciou o najvhodnejšej forme a metódach zabezpečenia takejto súčinnosti.
  - § Organizácie budú viesť tieto rozhovory a vyjednávania v dobrej viere a budú sa vyhýbať akémukoľvek zbytočnému omeškaniu.
  - § Organizácie zväžia vymenovanie sprostredkovateľa, ktorý by uľahčil tieto rozhovory a vyjednávania a podporil vyriešenie konfliktov medzi Organizáciami.
38. Organizácia, ktorá žiada o prístup k inej Organizácii by mala v zásade spĺňať právne, finančné a regulačné dohody vzťahujúce sa na prijímajúcu Organizáciu. V rozsahu, v ktorom navrhovaná dohoda o súčinnosti požaduje od jednej Organizácie prístup k ďalšej Organizácii, by mala takáto Organizácia v zásade spĺňať právne, finančné a regulačné dohody vzťahujúce sa na druhú Organizáciu.

V. Odčlenenie a nepodmieňovanie služieb

Oddelené účtovníctvo

Zámery

39. Organizácie považujú odčlenenie služieb a oddelené účtovníctvo za dôležité nástroje pre ďalší rozvoj transparentnosti a efektívnosti európskych kapitálových trhov. Odčlenenie služieb poskytuje zákazníkovi flexibilitu pri rozhodovaní o tom aké služby si zakúpiť; oddelené účtovníctvo zabezpečuje relevantné informácie o poskytovaných službách. Tieto opatrenia sú navrhnuté s cieľom:

- § Spriehľadniť vzťah medzi výnosmi a nákladmi jednotlivých služieb za účelom podpory rozvoja konkurencie,
- § spriehľadniť možné krížové dotácie (cross-subsidies) medzi jednotlivými službami ako je uvedené v Odseku 40, a
- § poskytnúť užívateľom možnosť výberu služieb, ktoré si môžu zakúpiť.

Zásady

40. Organizácie zabezpečia odčlenenie cien a služieb minimálne v tomto rozsahu:
- (i) Služby obchodných miest, centrálnych protistrán zúčtovania a centrálnych depozitárov CP budú navzájom odčlenené.
  - (ii) Každý centrálny depozitár CP zabezpečí odčlenenie nasledovných služieb:
    - a. Poskytnutie účtu, vytvorenie CP v zaknihovanej podobe a obsluha aktív;
    - b. zúčtovanie a vyrovnanie (vrátane overovania);
    - c. poskytnutie úveru;
    - d. požičiavanie cenných papierov a
    - e. záručná správa.

Odčlenenie cien

41. Odčlenenie v tomto prípade znamená, že:
- a. Organizácie umožnia každému zákazníkovi zakúpiť si odčlenenú službu bez toho, aby bol zároveň nútený zakúpiť si inú odčlenenú službu, a
  - b. každá odčlenená služba bude k dispozícii za cenu, ktorá je platná pre takúto službu.
42. Odčlenenie nezabraňuje Organizáciám ponúkať špeciálne ceny za zakúpenie niekoľkých odčlenených služieb naraz, pričom každá z týchto služieb je k dispozícii za odlišnú cenu. Takéto špeciálne ceny však musia spĺňať ustanovenia tohto Kódexu o cenovej transparentnosti, ktoré sú uvedené v III. časti.

Oddelené účtovníctvo

43. Každá skupina, ktorá zahrňuje jedno alebo viac obchodných miest, centrálnych protistrán zúčtovania alebo centrálnych depozitárov CP, musí predložiť národnému regulátorovi na požiadanie jednotlivé ročné nekonsolidované účtovné výkazy. Organizácie, ktoré ponúkajú služby v oblasti obchodovania, zúčtovania a/alebo vyrovnania v rámci jednej podnikovej štruktúry musia predložiť národnému regulátorovi na požiadanie jednotlivé náklady a výnosy z týchto služieb.
44. Každá Organizácia predloží národnému regulátorovi svoje náklady a výnosy pre každú odčlenenú službu, tak ako je uvedené v Odseku 40, za účelom spriehľadnenia možných krížových dotácií (cross-subsidies). Organizácie budú uplatňovať príslušné normy IFRS, prípadne akékoľvek ďalšie relevantné normy danej krajiny v prípade že IFRS nie sú povinné.

Monitoring a spolupráca s ad hoc výborom zvolaným Európskou komisiou

45. Organizácie uložia svojim externým audítorm, alebo inému externému audítorovi určenému Organizácii, úlohu preveriť do akej miery plnia ustanovenia Kódexu.
46. Organizácie berú na vedomie, že Európska komisia plánuje založiť ad hoc výbor (ďalej "Výbor"), ktorý bude zahrňovať DG COMP a DG ECFIN ako aj iných účastníkov z verejného sektora pre spoluprácu s procesom auditu. Organizácie sa zaväzujú zabezpečiť adekvátny monitoring plnenia ustanovení Kódexu, a sú pripravené viesť ďalšie rozhovory o presnom poslaní tohto Výboru, o prístupe k dôverným údajom a o spolupráci Výboru so štátnymi orgánmi a regulátormi, CESAME a účastníkmi trhu.
47. Má sa za to, že akékoľvek informácie postúpené Výboru budú považované za dôverné.

Rozličné – status Kódexu

48. Tento Kódex je výrazom vzájomnej dôvery, a je vo svojej podstate dobrovoľný. Ustanovenia Kódexu však neudelujú Organizáciám podpisujúcim tento Kódex, ani tretím stranám, žiadne zákonné práva ani povinnosti. Organizácie v súčasnosti diskutujú o definíciách odvetvia v širšom kontexte. Keďže tento proces ešte stále prebieha, Organizácie súhlasia s tým, že budú považovať všetky definície v tomto dokumente za predbežné a aplikovateľné len pre účely tohto dokumentu, až do doby kým sa nedosiahne všeobecný konsenzus.

Date: 31st October, 2006
Organisation: Bratislava Stock Exchange
Signature: